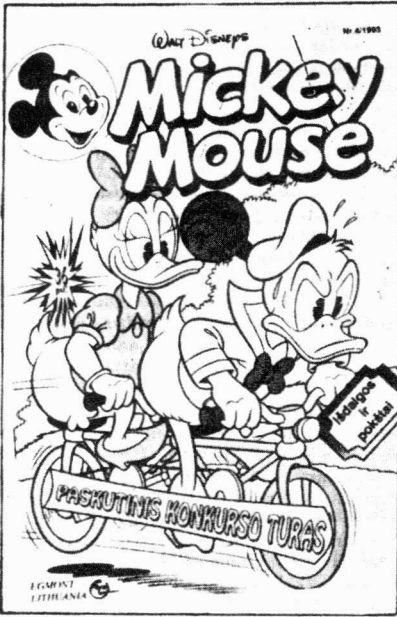

Walt Disney's. Mickey Mouse. V.: Egmont Lithuania, 1993. Nr. 1 / vertė Gražvydas Kirvaitis; 1993. Nr. 2–5 / vertė Virgilijus Čepļiejus.

Pagaliau ir komiksai mūsų vaikų lektūroje pradeda užimti sau deramą vietą, veikti vaikų kalbą. Lietuviškų komiksų, ga-

lima sakyti, dar tik randasi, todėl labiausiai plinta ir skaitomi verstiniai, ypač jų klasika – Asteriksas, Volto Disnejaus kūriniai ir kiti. Anksčiau irgi paskaitydavome vieną kitą, tačiau jų buvo tiek mažai, kad tai galima vadinti tik leidybos bandymais. (Placjau žr. Barbaros Dyduch straipsnį "Gimtajame žodyje" 1993 m. Nr. 1.)

Bene plačiausiai ir rimčiausiai komiksus leisti užsimojo leidykla "Egmont Lithuania". Šiomet išėjo Volto Disnejaus multiplikacijos pagrindu leidžiamo "Mickey Mouse" penki numeriai. Jie spalvingi, knygų lentynose iš karto krinta į akis ir turbūt jau yra ne vieno vaiko bibliotekėje. Su Volto Disnejaus darbas mūsų vaikai plačiausiai susipažįsta iš rusiškai ir angliškai kalbančių televizijos ir videofilmų. Todėl vaikų kalboje jau pilna visokių *Utkorobotų*, *Spasatelių*, *Čip-i-deilų*, *Čiornų-plaščių* ir kitokių bjaurasčių. Jau vien šios leksikos plitimas rodo, kad būtina kvalifikuotai versti į lietuvių kalbą bent multiplikacijos klasika (tai priekaištas mūsų miegančiai televizijai) ir kad labai laiku to ėmėsi leidykla "Egmont Lithuania".

Perskaicius pirmuosius penkis žurnalo numerius, lieka tikrai malonus įspūdis, nepaisant vienos kitos klaidelės. Apie jas – truputį vėliau. Pirmiausia džiugina tikrinių žodžių vertimas. Originalo kalba daugelis tų tikrinių žodžių padaryti iš bendrinių ir turi tam tikrą stilistinį ir prasminį krūvį, todėl norint tai perteikti, reikia ieškoti de-

ramų lietuviškų atitikmenų. Žinoma, yra ir neverčiamų vardų, jie neleidžia užmiršti, jog skaitome nelietuvišką kūrinį. Štai vertėjo V. Čepļiejaus ir jo pirmtakų pateikiami pavadinimai ir veikėjų vardai: *Ančiogala* (plg.: *Ariogala*, *Vandžiogala*), *Silkiškės*, *Skumbrių uostas*, išradėjas *Sriegas Bevarėtis*, robotas *Kniedžius Cinkas*, treneris *Arnoldas Dribsnis*, plėšikai broliai *Grybšt*, antulis *Donaldas*, antytė *Rožė*, šunų prižiūrėtoja *ponia Vizgė*, šunys *Šniukšlys* ir *Kliunkis*, peštūnas *Čarlis*. O štai *dėdulė Skrudžas Makdakas* neverčiamas, nors šios pavardės priešdėlis rodo škotišką kilmę, o šaknis reiškia "antinas". Tekste *Mickey Mouse* visur vėčiama *peliuukas Mikis*, tad ar ne geriau būtų ir žurnalo pavadinimą rašyti lietuvišką, o ne anglišką?

Tekstė gausu trumpųjų žodžių formų (*susipažint*, *išsiaiškinkim*, *sienom*, *įstotumėt*) ir eliptinių sakinių. Šiam tekstui tai tinka, nes komiksui apskritai būdinga tiesioginė kalba (kaip ir dramai!). Dėl tos pačios priežasties galimi šiokiė tokiė kalbos nelygumai, šnekamosios kalbos elementai – juk kalba yra viena iš veikėjų apibūdinimo priemonių: *daug labas*, *daug didelis*, *daug svarbus dokumentas* (kalba indėnais apsimetę broliai *Grybšt*), *tegu skaldo* "groja" 5 22, *magas* "magnetofonas" 5 23, *kaliūzė* "kalėjimas" 2 2. Tačiau niekur nenusileidžiama iki "fainų *Vickų*" žargonu.

Ir apskritai labai daug, kur gražiui, stilingai, šmaikščiai, taisyklingai pasakyta: *vaiduoklių gėsdiklis* 3 23; *kur dingto tas vilkas* (supyko ant vilko) 4 27; *pone Sriubūne* (apie žadantį įmesti į sriubą) 3 5; *mezgomanas* 4 35; *atsargiaui*, *plunksnasvoris* (plg. *sunkiasvoris*) 5 2; *aš tau parodysiu*, *drambliūgė*! 5 3; *vaiduoklis neša kudašų* 3

24; *burtažodžiai – plyks*, *tvyks nakviša*, *teužsidega šviesa!* 3 24; *šuldu buldu uteliop*, *liski atgal buteliop!* 3 26; *škotiška avizinė košė* (o ne košė škotiškai!) 3 28; *aplank šniukštinėja laukiniai* 4 14; *tuomet raityk kulnas* 4 17.

O dabar apie bėdą. Pateikiu bevėik visas pastebėtas klaidas: *atvirutė* (=atvirukas) 1 14; *modelinis lėktuvėlis* (=lėktuvo modelis, modeliukas) 4 9; *poskrydiminiai tyrimai* (=tyrimai po skrydžio) 5 36; *distancinis* (=nuotolinis) valdymas 4 22; *pakvietimą* (=kvietimą) į *diskoteką* 5 23; *sutvėrimas* (=padaras) 5 10; *treneris tiksliai* (=tikrai, gerai) *žino*, *kokias kūno dalis reikia vystyti* (=treniruoti) 5 1; *šiltuose* (=šiltuosiuose) *kraštuose* 3 21; *tikiuosi*, *kad aukščiausias* (=Aukščiausiasis) *apsaugos manė* 4 16; *tss*, *Kūmas Lokys* (=Kūmai Loky)! 5 21; *Pinigai* [...] *bus panaudoti miško atauginimui* (=miškui atauginti) 4 22; *ruoškitės prisivartavimui* (=prisivartuoti) 5 31; *kosminis centras pasiruošęs pakilimui* (=pakilti) 5 27.

Nereikėtų piktnaudžiauti ir tarptautiniais žodžiais: *Kritiška situacija* reikalauja *kritiškų sprendimų* (geriau: *Ypatinga, nepaprasta padėtis*,... *ypatingų, nepaprastų sprendimų*) 5 32.

Ir dar – nors su rimtais leidėjais apie skrybę kalbėti nerimta, vis dėlto pastebėjau net septynias skrybės klaidas (pvz.: *Be to[,] ten kažkas juda* 3 23; *Be to[,] tu atrodei labai mielas vaiduoklis* 3 26; *Tiesą sakant[,] galėtumėt* 5 16 ir t. t.). O kam ta šauktukų gausybė?

Taigi šaukštą deguto suradau. Turbūt patys matote, ponai leidėjai ir vertėjai: visai nedaug bereikia, kad ir to šaukšto ne liktų. Sėkmės jums!